

Verlag beeldvormende vergadering over opschaling windtubines aan de Karolinadijk 29 oktober 2018.

Aanwezig:	de heer	R. de Joode	gespreksleider
Aanwezig namens de gemeenteraad:	de dames	D. Abresch	lid
		C.J. Bolluijt-Nijpjes	lid
		M.J.E. van der Blom	lid
		A.P.M. van Bers-Roelands	burgerraadslid
	de heren	D. van Agtmaal	lid
		N. Baali	lid
		N.C.J. Broos	lid
		A.F.C.J. van Elzakker	lid
		C.A.A.M. Gommeren	lid
		T.C.J. Huisman	lid
		J.W. Huijbregts	burgerraadslid
		W.L.C. Knop	lid
		A.J.D. Kouwen	lid
		M.H.C.M. Lambers	lid
		G.G. de Neve	lid
		M.H.H.I. Remery	lid
		B. Sluiters	burgerraadslid
		A.F.C. Theuns	burgerraadslid
		J.A.P. Veraart	lid
		J.C.M. Verbeek	lid
		J.H.F. Weerdenburg	lid
Aanwezig aan tafel:	de dames	S. Bik	Dinteloord tegen MEGamolens Regiegroep
	de heren	T. Oosterling	
		F. van Hoorn	Dinteloord tegen MEGamolens
		A. van den Berg	Dinteloord tegen MEGamolens
		F. van Melle	Regiegroep
		H. Baptist	Stichting Sirene
		K. de Boer	Dorpsraad Dinteloord
		M. de Jong	gemeente Steenbergen
Deskundigen:	de heren		
	M. Messing		externe deskundige
Ondersteuning:	mevrouw	E.P.M. van der Meer	griffier
	de heer	R.A.J. Defilet	raadsadviseur

Pers: 3
Omroep: 2
Publieke tribune: 65

Dit verslag is een weergave van de beeldvormende vergadering. De volledige vergadering is na te luisteren via www.raadsteenbergen.nl bij de vergadering van 29 oktober 2018.

01. Opening.

De heer De Joode opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom.

02. Toelichting op de avond.

De heer De Joode licht toe dat in 2012 de gemeente in de structuurvisie het regionaal bod windenergie verankerd. Innogy is voornemens om de vier bestaande windturbines op te schalen. Om dit mogelijk te maken dient de gemeenteraad te besluiten geen wensen of bedenkingen in te dienen. Een ontwerpverklaring is op 31 mei reeds besproken. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is besloten het proces te vertragen. De beeldvormende vergadering is de eerste stap om tot een nieuw besluit te komen. De heer De Joode licht toe welke partijen aan tafel zitten en hoe de discussie zal verlopen.

03. Voorstelronde.

De deelnemers aan het rondtafelgesprek stellen zichzelf voor.

04. Toelichting standpunten externe partijen.

De heer Van den Berg stelt voor om de tijd voor het geven van een toelichting aan te passen naar 10 minuten. De meerderheid kan zich hierin vinden.

Het woord wordt gegeven aan de heer Van Melle. De heer Van Melle geeft aan dat er aandacht is voor de belangen van de omwonenden. Het uitgangspunt van de regiegroep was het realiseren van een pakket van goede sociale randvoorwaarden. Aangegeven wordt dat de bijdrage aan sociale randvoorwaarden vele malen het maximaal uit te keren bedrag aan planschadevergoeding overtrof en daarom aantrekkelijk. De aanvullende afspraken zijn nu van tafel en het is de vraag of dat deze nog gestalte zullen krijgen. Het standpunt van de regiegroep is dat de gehele gemeente Steenberg profiteert van de opschaling. De gemeenteraad wordt opgeroepen om bij de innogy de randvoorwaarden op het niveau van het oorspronkelijke aanbod te handhaven. De voormalige regiegroep acht zichzelf de meest logische groep om de belangen van de omwonenden te behartigen en is vanuit de voormalige leden ook aangegeven dat er bereidheid is om de werkzaamheden weer op te pakken.

(De volledige bijdrage is als bijlage aan het verslag toegevoegd).

De heer Van den Berg krijgt het woord. De heer Van den Berg dankt de gemeenteraad voor het organiseren van deze bijeenkomst en het college voor het herzien van het oorspronkelijke besluit. De burger mag ervan uitgaan dat de belangen van de bewoners wordt vertegenwoordigd en dat de woon- en leefomgeving als belangrijkste prioriteit wordt gegeven. Aangegeven wordt dat door de omwonenden er grote schrik was onder bewoners over de hoogte en korte afstand van de windturbines ten opzichte van het centrum. Er worden vraagtekens geplaatst bij de uitgevoerde onderzoeken, de begeleiding van het project en over de rol van de provincie. Daarnaast wordt betoogd dat rondom Dinteloord de afgelopen jaren al de nodige ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. De windturbines van dergelijke hoogte zullen, naar mening van de heer Van den Berg, het leefgenot van de bewoners verminderen en negatief effect hebben voor de huizenprijzen. Als suggestie wordt gedaan om de huidige molens te vervangen door nieuwe molens van lagere hoogte, maar betere capaciteit.

(De volledige bijdrage is als bijlage aan het verslag toegevoegd).

De heer De Boer brengt de volgende punten onder de aandacht. Hoewel de dorpsraad geen voorstander is van de plaatsing van de molens, wordt verzet hiertegen zinloos geacht, omdat de provincie de regie over zal nemen door middel van een provinciaal inpassingsplan. Daarnaast wordt uitgegaan van een optimale invulling van de sociale randvoorwaarden. Zorgen worden uitgesproken over de financiële gevolgen hiervan en wat dit betekent voor de compensatie. De dorpsraad geeft aan dat Dinteloord negatief benadeeld wordt en een oproep wordt gedaan om de opbrengsten van de dorpsmolen te bestemmen voor Dinteloord. Daarnaast worden twijfels geuit over het besluitvormingsproces. Aan de raad wordt gevraagd om de ervaringen rondom dit dossier mee te nemen bij de lokale uitwerking van het Klimaatakkoord.

De heer Baptist geeft aan dat bij de procedure rondom het plaatsen van windmolens de gemeenteraad en het college twee aparte bevoegdheden hebben en roept op om de energietransitie voortvarend op te pakken. De heer Baptist gaat in zijn bijdrage in op de ambtelijke oplegnotitie, de gestelde vragen van de raad en de brief van innogy. Uit deze stukken wordt opgemerkt dat het college lange tijd geen actie heeft ondernomen het windpark landschappelijk in te passen, dat de gemeenteraad steeds onvolledig en niet objectief is geïnformeerd en dat er vanuit de initiatiefnemer geen bereidheid is om mee te werken aan alternatieve oplossingen. De heer Baptist roept de gemeenteraad op een daadkrachtig beleid te ontwikkelen voor de energietransitie.

(De volledige bijdrage is als bijlage aan het verslag toegevoegd).

05. Onderlinge discussie tussen de externe partijen.

Op de vraag hoe de regiegroep tot haar standpunt is gekomen, geeft de heer Van Melle aan dat gestart is vanuit een uitnodiging van de gemeente en daarbij uitgaande van strikte voorwaarden; waaronder de structuurvisie, de motie over de dorpsmolen en dat 1 oktober de finale datum was voor een te nemen besluit. Benadrukt wordt dat de regiegroep niet bestaat uit specialisten en dat zij uit zijn gegaan van de deskundigheid van de gemeente en de specialist.

De heer Van den Berg geeft aan dat er geen ruimte was voor alternatieven. Mevrouw Oosterling geeft aan dat er binnen een kader veel ruimte was voor mogelijkheden om de overlast voor omwonenden te beperken

en bovenwettelijke maatregelen te treffen. Hoogtes en hoeveelheden zijn niet besproken, omdat dit niet binnen de opdracht paste.

Over de rol van de provincie geeft de heer Van den Berg aan dat in verleden afspraken zijn gemaakt over het aantal te produceren megawatt en dat daarbij vrije ruimte is voor de locatie en de hoogte. De heer De Boer geeft hierbij aan dat het besluit van 2012 niet meer terug te draaien is en dat de provincie dit via een inpassingsplan af kan dwingen. De heer van den Berg geeft aan dat besluitvorming nog plaats moet vinden en dat voor een inpassingsplan veel tijd nodig is, zeker niet als de gemeente de gevraagde hoeveelheid megawatt levert. De heer Baptist geeft een toelichting bij het provinciaal inpassingsplan en dat er via het Rijk en de provincie een gemeentelijke opgave is gegeven. De wijze van uitvoeren van de opdracht is volkomen vrij. Mevrouw Oosterling stelt hier haar vraagtekens bij en in hoeverre dit mogelijk is binnen de gestelde termijn.

De heer Messing geeft aan dat de verschillende bevoegdheden zijn vastgelegd via de Crisis- en Herstelwet en de Elektriciteitswet en dat de bevoegdheden zijn bepaald aan de hand van de opbrengst van de te realiseren windmolens. In het geval dat de provincie een verzoek krijgt om een bevoegdheid over te dragen aan de gemeente, dan wordt dit gedaan onder de voorwaarde dat de gemeente zich houdt aan het afgegeven bod. Als de gemeenteraad het plan afwijst, kan de ontwikkelaar zich beroepen op inpassing. Het plan kan uiteindelijk geweigerd worden als het plan technisch niet uitvoerbaar is, als een alternatieve locatie voor 2020 geboden wordt of als het bod van de provincie al gerealiseerd wordt, zonder deze locatie. Sociale argumenten worden niet meegewogen bij het besluit om het plan af te wijzen.

Na dit agendapunt vindt er een pauze plaats. Tijdens de pauze krijgen de raadsleden de tijd om vragen te formuleren voor de deelnemende externe partijen.

06. Toelichtende vragen van raadsleden.

De gespreksleider opent het tweede deel van de vergadering. Hierbij wordt toegelicht dat de vragen van de raadsleden op thema zijn gecategoriseerd.

a. Is de regiegroep de meest legitieme vertegenwoordiging van de bevolking?

Mevrouw Oosterling reageert. Er is geprobeerd binnen een bepaald kader invulling te geven aan democratisch genomen besluiten. Daarnaast vindt er afstemming plaats met een klankbordgroep van bewoners. De heer De Boer vult aan dat de dorpsraad zowel in de regiegroep als de klankbordgroep is vertegenwoordigd.

Door de actiegroep zijn bijna 1000 handtekeningen verzameld van tegenstanders van de megamolens. De handtekeningen worden overhandigd aan de heer Weerdenburg, als plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad.

b. Is een MER verplicht?

De heer De Jong licht toe dat door externe experts is bepaald dat een MER beoordeling volstaat. De heer Baptist geeft aan dat er wel degelijk een MER plicht bestaat, omdat volgens de wet er een MER plicht is om binnen een bestemmingsplan een kader te stellen. De heer De Jong geeft aan dat bij de behandeling van de zienswijzen wordt hierop teruggekomen.

c. Er is behoefte aan 100% duidelijkheid rol van de provincie en nemen zij inderdaad de regie over?

De heer Messing verwijst naar de gemeente Moerdijk en adviseert de deputeerde uit te nodigen. De heer Van den Berg vult aan dat de provincie geen belang heeft om in te grijpen, als de gemeente voldoet aan de opgave.

d. Klopt het dat de gedragscode van de NWEA verplichtend is en dat de sociale randvoorwaarden niet verplichtend zijn voor innogy?

De heer Messing licht toe dat er wettelijk niets geregeld is over sociale randvoorwaarden. In de gedragscode is een minimumbedrag afgesproken. Wat door de initiatiefnemer geboden wordt als compensatie is vele malen groter dan wat via de gedragscode aan compensatie wordt geboden. Het antwoord is dus nee.

e. Waarom zouden we bang zijn voor provincie?

De heer De Boer geeft aan geen expert te zijn en verwijst naar voorbeelden. De heer Messing vult aan dat de provincie te maken heeft met eigen beleid en dat er in het beleid niets is geregeld over sociale randvoorwaarden. Er is geen regeling om iets af te kunnen dwingen, dus de provincie zal in gesprek moeten met de ontwikkelaar.

De heer Veraart haalt het voorbeeld Moerdijk aan en de provinciale regeling om 25% van de opbrengst aan de gemeente te doen toekomen. De heer Messing geeft aan dat in het voortraject een afspraak is gemaakt met belanghebbenden en dat hierover een publiekrechtelijke samenwerkingsovereenkomst is getekend.

f. Kan met drie windmolens van 150 meter het afgesproken vermogen worden behaald?

De heer Van Hoorn geeft aan dat dit mogelijk is. De Siemens SG3,4-132 (3,4 megawatt en 132 tiphoogte). Dit zou met vier molens in een carré voldoende moeten zijn om aan de provinciale opgave te voldoen. Een tweede alternatief is om met drie windmolens zo ver mogelijk van de dorpskern te plaatsen de Siemens met een tiphoogte van 145 meter en per molen 4,5 megawatt. De windmolens blijven dan staan op de huidige locatie. De heer Baptist ondersteunt de suggestie van de heer Van Hoorn en wijst erop dat vanuit de markt nieuwe ontwikkelingen zijn. De heer Messing geeft aan dat het gaat om het aantal megawattuur. Het rijk vergoed het aantal uur. Hoe hoger de windmolen, hoe hoger het vermogen en hoe hoger de vergoeding. Het Rijk heeft de bijdrage verlaagd. De initiatiefnemer heeft het opstalrecht op de windmolens en de gemeenteraad kan hier beperkingen op stellen. Technisch kan het, maar omdat de vergoeding is verlaagd, worden deze windmolens niet geëxploiteerd. De heer Baptist geeft aan dat het vermogen en de opbrengst door elkaar worden gehaald. Met lagere turbines kan aan de opgave worden voldaan. De heer Messing geeft aan dat als er genoeg genomen kan worden met minder sociale randvoorwaarden, dan kan een exploitant gevonden worden die een lagere windmolen kan exploiteren, maar dat was niet het kader waarmee werd gewerkt. De heer De Jong voegt toe dat er een economische studie wordt uitgevoerd en dat de suggesties worden meegenomen.

g. Waarom moet er signaallicht meegenomen worden in een windmolen hoger dan 150 meter?

De heer De Jong licht toe dat dit bij wet is geregeld. De heer Veraart acht dit vreemd, omdat vliegtuigen zo laag niet vliegen. De heer Baptist vult aan dat dit geen wetgeving is, maar is bepaald is een regeling van Rijksluchtvaartdienst. De reden hiervoor is dat in meerdere landen de minimale vlieghoogte 's nachts is bepaald op 150 meter. Er wordt wel aan gewerkt om de regeling te wijzigen. De heer Messing vult aan dat als de regeling vervalt, moet de verlichting uit kunnen.

h. Is tiphoogte van 234 meter voor megamolens een vast gegeven?

De heer Van den Berg geeft aan dat uit de stukken blijkt dat het gaat om 234 meter hoge molens. In een enkel stuk wordt gesproken over lagere molens, vanaf 180 meter. Daarnaast wordt aangegeven dat een bedrijf als innogy opbrengst gedreven is. Mevrouw Oosterling geeft aan dat er een kader is meegegeven met een bandbreedte van de hoogte, van 180 tot 234 meter. De heer De Boer voegt hier aan toe dat er gesproken is over 210 meter voor de invulling van de sociale randvoorwaarden, zonder dat dit geformaliseerd is. De heer De Jong voegt toe dat er vergunning is aangevraagd voor 180 tot 234 meter, waarbij de gemeenteraad een gemotiveerde keuze moet maken.

i. Wat wordt verstaan onder MEGAmolens? Wat is hiervoor de minimale hoogte?

De heer Van den Berge: alles boven 150 meter.

De heer Van Melle: heeft hier geen mening over vanwege de gegeven opdracht.

De heer De Boer: er is geen definitie voor.

De heer Van Hoorn: een molen die te hoog en te dicht bij de dorpskern staat en vanaf 150 meter.

De heer Baptist heeft hier geen mening over.

j. Waarom moet de molen 180 meter worden of hoger, en niet 160 meter of lager. Komt dit door de kostenverdeling?

De heer Messing licht toe dat er uit is gegaan van een kader en wat de minimale tiphoogte is om aan deze kaders te kunnen voldoen. De ontwikkelaar heeft aangegeven dat dit alleen bij met een tiphoogte van minimaal 180 meter.

k. Is sprake van opschaling of een nieuw windpark?

De heer Van Hoorn geeft aan dat het gaat om een nieuw project, omdat er afgeweken wordt van de locatie. De heer Baptist geeft aan dat een voorwaarde geldt dat het project valt onder een bestaand bestemmingsplan. Dit geldt alleen voor 2 windturbines. Er is dus sprake van een nieuwe situatie. De heer De Jong geeft aan dat er uitgegaan wordt van een gemeentelijke structuurvisie. In het kader van de besluitvorming moet dit duidelijk gedefinieerd worden.

De heer Van Agtmaal vraagt of voldaan wordt aan de richtlijnen van de NWEA? Daarop kan geen gemotiveerd antwoord gegeven.

l. Hoe zit het met de opbrengsten per opgebrachte kilowattuur? Hoeveel hiervan is subsidie en hoeveel hiervan is marktprijs?

De heer Messing geeft aan dat de dagkoersen na te kijken zijn. Deze liggen nu boven de bovengrens van de subsidie. Dat heeft met externe factoren te maken. De subsidie is berekend op 15% rendement geïnvesteerd vermogen. Als de marktprijs boven de investering gaat, wordt geen subsidie uitgekeerd.

De heer Veraart vult aan dat in de stukken uitgegaan wordt van één totaal bedrag. Dit bestaat dus uit gedeeltelijk subsidie en wat de opbrengsten van de markt. De heer Messing geeft aan dat er een samenwerking is aangegeven met een coöperatie van dorpsmolens. Een windmolen wordt verkocht aan een coöperatie en het rendement wordt hierin gestort.

m. Waarom is de regiegroep van mening dat de gemeente moet compenseren?

De heer Van Melle geeft aan dat er op weg was goede afspraken te maken. Het is nu maar afwachten wat er van deze afspraken terecht komt. De heer De Jong geeft aan dat het streven was om op tijd een vergunning te verlenen. Het was bekend dat als de oorspronkelijke datum niet gehaald kon worden, dan kon mogelijk meegegaan worden in de voorjaarsronde. De heer Van Melle was niet op de hoogte van een tweede datum.

De heer Lambers vraagt of de regiegroep voorstander is van het wegvallen van de financiële compensatie als de windmolens lager worden? De heer Van Melle geeft aan dat uit is gegaan van een specifieke opdracht.

n. In hoeverre kan degelijke planschadevergoeding de schade verzachten?

De heer De Jong licht toe dat er bij een plan tot een bepaald percentage kan worden vergoed. De heer Van Hoorn geeft aan dat planschade rondom windmolens slecht is geregeld. Aan de hand van ander onderzoek blijkt dat planschadevergoeding niet voldoende kan zijn voor voldoende vergoeding. Mevrouw Oosterling voegt toe dat planschade alleen toegankelijk is voor een selecte groep. De heer Van Melle geeft aan dat door een erkend bureau een planschade gereserveerd moet worden van 2 ton voor heel Dinteloord. Zelf voor de direct omwonenden is dit bedrag onvoldoende.

o. Hoe zit het met de sociale randvoorwaarden en kunnen ze vervallen? En is dit 25% van de netto opbrengst

Het antwoord op het eerste gedeelte van de vraag is ja en het tweede gedeelte is nee. De heer De Boer vult hierop aan dat er een intentieovereenkomst is getekend, waarin uitdrukkelijk het voorbehoud is gesteld dat als er niet tijdig ingetekend wordt er nieuw overleg plaats moet vinden over de ontstane situatie en de uitwerking van de sociale randvoorwaarden.

p. Wat zou het ideale beeld zijn, uitgaande van het feit dat de windmolens blijven?

De heer Baptist heeft een voorkeur voor vervanging van de huidige turbines, met drie nieuwe turbines met groter vermogen. De opbrengst is dan natuurlijk wel geringer. De heer De Boer is van mening dat er bij molens van die hoogte weinig hoogteverschil te merken is. De voorkeur gaat uit naar 210 meter met goede en correcte invulling van de randvoorwaarden. Mevrouw Oosterling heeft ook moeten constateren dat lagere molens nu ook al veel hoger zijn dan wat er nu staat. Als er dan toch hogere molens moeten komen, dan liever nog hogere en betere sociale randvoorwaarden. Het advies van de klankbordgroep was om uit te gaan vanaf 210 meter. De heer Van den Berg geeft aan dat gewerkt moet worden naar een compromis. Met de rug tegen de muur kan geen goed compromis gevonden worden. De voorkeur gaat van maximaal onder de 150 meter. De sociale randvoorwaarden spelen geen rol.

q. Zouden het meer molens geplaatst kunnen worden als deze lager zouden zijn?

De heer Van Hoorn geeft aan uit te gaan van wat de provincie van ons vraagt.

r. Ziet de regiegroep de kans om de aanvullende randvoorwaarden in het toekomstige proces ter sprake te brengen?

Mevrouw Oosterling geeft aan best door te willen gaan, maar dan wel onder voorwaarden. Eerst zal vanuit de gemeente duidelijk moeten zijn dat er over randvoorwaarden te onderhandelen valt. En ook innogy zal duidelijkheid moeten geven of dat zij nog door willen praten. In reactie op de vraag van de heer Van den Berg geeft de heer Van Melle aan dat uitgegaan wordt van de belangen van bewoners. Mevrouw Oosterling vult aan dat er kans is bij lagere molens te weinig overblijft voor sociale randvoorwaarden.

07. Sluiting

De heer De Joode dankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst om 22:14.